

**Sprawozdanie z działalności
Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania
Przemocy Domowej w Leśnej
za 2024r.**

Sporządziła:
Marlena Dąbrowska-Nowak

Dnia 28 lutego 2011r. Uchwałą nr VI/27/2011 Rady Miejskiej w Leśnej został ustalony tryb powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Leśnej oraz szczególnych warunków jego funkcjonowania.

1. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, w ramach swoich kompetencji i obowiązków zawodowych pomagają osobom doznającym przemocy oraz członkom ich rodzin.

W związku z obowiązującą ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2023r. Poz. 289, 535, 1606) i Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1870), na terenie Gminy Leśna funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, zwany w dalszej części „Zespołem”.

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej zapewnia Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnej. Siedziba Zespołu mieści się w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej przy ul. Kościuszki 7 w Leśnej. Funkcję Przewodniczącej Zespołu w 2024 r. sprawowała Marta Sudejko- Dyrektor MGOPS oraz Marlena Dąbrowska-Nowak – z-ca Dyrektora MGOPS.

W dniu 27 czerwca 2023 r. Uchwałą nr LXV/411/2023 Rady Miejskiej w Leśnej został ustalony tryb powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Leśnej.

Członkami Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego Zarządzeniem Burmistrza Leśnej na dzień 31 grudnia 2024 r. byli:

1. Marlena Dąbrowska- Nowak – Przewodnicząca – MGOPS w Leśnej,
2. Katarzyna Wesołowska – Z-ca- MGOPS w Leśnej,
3. Adela Kalińska- Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Elżbieta Cieślak – Miejsko- Gminne Przedszkole im. Kubusia Puchatka w Leśnej,
4. Przemysław Szostek- Komisariat Policji w Leśnej,
5. Anna Kulesa – Szkoła Podstawowa w Smolniku,
6. Agata Turczynowicz- Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna
7. Edyta Wrońska- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pobiednej

Zasady kierowania spraw do Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z procedurą „Niebieskie karty”:

- w przypadku uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, zobowiązani są do realizacji procedury „Niebieskie Karty”;
- procedura „Niebieskie Karty” realizowana jest we współpracy wyżej wymienionych podmiotów w ramach tzw. grupy diagnostyczno-pomocowej;
- wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie części „A” formularza „Niebieska Karta”, która niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od daty wszczęcia procedury, jest przekazywana do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Część „B” formularza „Niebieska Karta”, zawierająca pouczenie o przysługujących prawach i informację o możliwościach uzyskania pomocy, wręczana jest osobie doznającej przemocy;
- po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta” Zespół w terminie do 3 dni powołuje uchwałą grupę diagnostyczno-pomocową. **W 2024 r. odbyło się łącznie 8 posiedzeń Zespołu;**
- do udziału w grupie diagnostyczno-pomocowej zapraszani są przedstawiciele wskazanych przez ustawodawcę instytucji oraz osoba doznająca przemocy, celem rozeznania indywidualnej sytuacji rodziny, pod kątem przemocy w rodzinie oraz celem wypełnienia części „C” formularza „Niebieska Karta”. **Do końca 2024r. powołano 148 grup roboczych, do Zespołu wpłynęło 34 „Niebieskich Kart”.**
- osoba doznająca przemocy zapraszana jest na posiedzenie grupy, mając jednak na uwadze jej stan psychiczny i bezpieczeństwo w wielu przypadkach podejmuje się decyzję o rozmowie tylko z jednym z przedstawicieli wymienionych służb - najczęściej jest to pracownik socjalny. Nieobecność na posiedzeniu grupy osoby doznającej przemocy nie wstrzymuje jej prac;
- w 2024 r. w 33 przypadkach zakończono procedurę „Niebieskie Karty”, z czego: w 32 przypadkach z tytułu uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz w tym dwie w przypadku braku zasadności.
- zakończenie procedury wymaga udokumentowania (w formie podpisanego przez członków grupy diagnostyczno-pomocowej protokołu), a jego zasadność omawiana jest na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego (z posiedzenia sporządzany jest protokół).

Zadaniem grup roboczych jest opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do

przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Zadania/Podmiot	Zespół Interdyscyplinarny	Grupa Robocza
Cel	planowanie/realizowanie działań na poziomie strategicznym (w Gminie)	planowanie/realizowanie działań na poziomie wykonawczym w konkretnym przypadku
Skład	osoby decyzyjne	osoby pracujące w bezpośrednim kontakcie z rodzinami
Powołanie	zarządzenie Burmistrza	powołanie przez Przewodniczącą Zespołu
Dokumentacja	z prac zespołu	dotycząca konkretnej rodziny, formularze Niebieskiej Karty, plan pracy i jego ewaluacja, wykorzystanie narzędzi diagnostycznych i pomocowych

2. Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

Do zadań Zespołu należy integrowanie i koordynowanie działań instytucji zajmujących się przemocą poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- realizację zadań, wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Zespół nie podejmował działań i nie inicjował interwencji w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, gdyż działaniami tymi zajmowali się członkowie grup roboczych, a podczas prac Zespołu nie zaszła konieczność ich realizacji.

3. Dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego

Na podstawie prowadzonej dokumentacji stwierdza się, iż w 2024 r. do Zespołu wpłynęło łącznie **34 Niebieskich Karty**. Niebieskie Karty zostały założone przez następujące instytucje:

- jednostki organizacyjnej pomocy społecznej – 9
- Miejsko-Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 2
- Policję - 20
- oświatę - 3
- ochronę zdrowia - 0

Dla porównania danych: do Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2022 r. wpłynęło 30 Niebieskich Kart, w roku 2023 wpłynęło 23 Niebieskich Kart.

4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W ramach zadania kontynuowano działalność Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy, w którym prowadzono regularne poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, informacyjne i z zakresu terapii uzależnień. W 2024 r. udzielono ogółem 90 porad specjalistycznych, w tym: 53 psychologicznych, 3 porady prawne, 34 inne(socjalne+punkt konsultacyjny). Pracownicy socjalni za każdym razem udzielali informacji o prawach, przysługujących ofiarom przemocy. Działali również interwencyjnie na zgłoszenia anonimowe, telefoniczne i mailowe.

4.1. Zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia osobom, dotkniętym przemocą w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Leśnej współpracuje z najbliższymi ośrodkami, głównie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Smolniku oraz Domem dla Samotnych Matek z Dziećmi MONAR-MARKOT w Pobiednej.

4.2. Ochrona ofiar przemocy przed dalszym krzywdzeniem

Celem zadania jest przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy, poprzez szybką i skuteczną interwencję służb do tego uprawnionych oraz podjęcie czynności, które zabezpieczą ofiarę przemocy przed dalszym jej krzywdzeniem, np.: odseparowanie osoby

krzywdzonej od sprawcy przemocy, uniemożliwienie sprawcy korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania, wprowadzenie zakazu kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej itp. Praca w grupach roboczych nastawiona jest przede wszystkim na zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy. Pracownicy socjalni pomagają m. in.: pisać pozwody do Sądu.

4.3. Szkolenia osób zajmujących się udzielaniem pomocy rodzinom, w których występuje przemoc

Aby rodziny, w których występuje przemoc objąć profesjonalną i kompleksową pomocą, niezbędne jest posiadanie wiedzy i umiejętności w tym zakresie. Stąd konieczne jest przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla osób pracujących w obszarze przemocy.

W roku 2024r. odbyły się superwizje w formie spotkania online pracowników Ośrodka zajmujących się bezpośrednią pracą z klientem. Podczas spotkań omawiane są poszczególne rodziny wraz z problemami w nich występującymi i działaniami jakie zostały podjęte na rzecz poprawy sytuacji oraz opracowywany jest plan dalszej pracy.

4.4. Pomoc dla sprawców przemocy

Do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. W Gminie Leśna prowadzone są działania interwencyjno – ostrzegawcze wobec sprawców przemocy. W ramach działania grupy roboczej policjant prowadzi rozmowy, dotyczące aspektów odpowiedzialności karnej, konsekwencji za popełnione czyny. Sprawcy wzywani są na posiedzenia grup roboczych. Pracownicy socjalni, jako członkowie grup podejmują szereg innych działań, np.: przeprowadzają rozmowy a następnie prowadzą systematyczne wizyty w miejscu zamieszkania. Podczas rozmów z pracownikiem socjalnym, sprawcy motywowani są do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, a w przypadku nadużywania przez sprawcę alkoholu, kierowany jest wniosek do MGKRPA.

5. Podsumowanie

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Leśnej były realizowane w oparciu o aktualne przepisy prawa, a także wewnętrzne wytyczne w instytucjach, działających w przedmiotowej sprawie.

W naszej społeczności przemoc w rodzinie ujawniana jest jako zjawisko obecne w różnych środowiskach, niezależnie od wykształcenia oraz statusu społecznego sprawcy i ofiary. Pomimo, iż ostatnie lata przyniosły znaczące zmiany w postrzeganiu tego zjawiska, członkowie Zespołu i grup roboczych, w swojej pracy, nadal borykają się

z wieloma problemami w zakresie przemocy w rodzinie. Nadal żywe są mity, iż „przemoc domowa”, to sprawa prywatna, rodzinna, zauważa się także „niemoc” instytucji, mających za zadanie pracę ze sprawcą przemocy, widoczny jest długi czas trwania procedur i długi okres niezbędny do uprawomocnienia się sądowych aktów wykonawczych. To wszystko utrudnia, a czasem uniemożliwia, powrót rodziny do normalności. Działalność Zespołu nadal opiera się na pracy wielu osób, często poświęcających swój czas, bez żadnego dodatkowego wynagrodzenia. Ciężką na nas obowiązki związane ze sporządzaniem licznych sprawozdań, danych statystycznych, archiwizacją dokumentów, prowadzeniem monitoringu zjawiska przemocy w Gminie oraz całą obsługą administracyjną. Członkowie grup roboczych także swoją pracę wykonują w ramach obowiązków służbowych. Jest to czasochłonna praca, wymagająca dużego nakładu i zaangażowania osób działających w Zespole i grupach diagnostyczno-pomocowych.

Podkreślić jednak należy, iż interdyscyplinarne współdziałanie przedstawicieli służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, daje możliwość głębszego wniknięcia i rozpoznania środowiska rodzinnego oraz pozwala na trafniejsze postawienie diagnozy sytuacji, w jakiej rodzina się znalazła. Instytucje i podmioty starają się maksymalnie wspierać rodziny w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych w jakich się znalazły.

Marlena Dąbrowska-Nowak
Przewodnicząca
Zespołu Interdyscyplinarnego
ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
w Leśnej